

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 25 czerwca 2014 r.,

sprawy **P. J.**

skazanego z art. 280 § 2 k.k. i in.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 21 listopada 2013 r., utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Ł.

z dnia 24 czerwca 2013 r.,

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. zwolnić skazanego P. J. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Ł. uznał P. J. za winnego popełnienia czynu:

1. z art. 280 § 2 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. i w zw. z art. 64 § 2 k.k. wymierzył mu karę 4 lat pozbawienia wolności,
2. z art. 158 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. i w zw. z art. 64 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. i w zw. z art. 64 § 2 k.k. wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. Sąd wymierzył oskarżonemu P. J. karę łączną lat pozbawienia wolności.

Apelację w sprawie wniósł obrońca oskarżonego, który wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył w całości i na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. zarzucił mu:

„1. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj.:

a/ art. 204 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 Ustawy z dnia 27 lipca 2001r.- Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. 2013 poz. 427) poprzez zaniechanie przesłuchania pokrzywdzonego I. Z. w obecności tłumacza, pomimo niedostatecznego władania przez niego językiem polskim i podnoszenia podczas przesłuchania przed Sądem trudności związanych ze zrozumieniem kierowanych do niego pytań oraz formułowaniem odpowiedzi, a w konsekwencji uniemożliwienie mu precyzyjnego wyrażenia stanowiska w sprawie;

b/ art. 204 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 Ustawy z dnia 27 lipca 2001r.- Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. 2013 poz. 427) poprzez zaniechanie przesłuchania świadka F. H. w obecności tłumacza, pomimo niedostatecznego władania przez niego językiem polskim i podnoszenia podczas przesłuchania przed Sądem trudności związanych ze zrozumieniem kierowanych do niego pytań oraz formułowaniem odpowiedzi, a w konsekwencji uniemożliwienie jemu precyzyjnego wyrażenia stanowiska w sprawie;

c/ art. 167 k.p.k. w zw. z art. 177 k.p.k. poprzez zaniechanie przesłuchania w charakterze świadków funkcjonariuszy Policji – J. P. i Z. S., dokonujących przesłuchania świadka F. H. w zakresie jego wiedzy o zdarzeniu mającym miejsce w barze pokrzywdzonego I. Z. oraz nacisków jakie miały być wywierane na pokrzywdzonego, pomimo wyraźnego sygnalizowania przez świadka na rozprawie w dniu 17 kwietnia 2013 r. okoliczności dokonanego przesłuchania oraz rozbieżności jego relacji z treścią sporządzonego protokołu (k. 353 verte - 354);

d/ art. 167 k.p.k. w zw. z art. 172 k.p.k. poprzez zaniechanie przeprowadzenia konfrontacji pomiędzy pokrzywdzonym I. Z. a funkcjonariuszami Policji M. Ł. i M. K. co do okoliczności rozpoznania przez pokrzywdzonego oskarżonego podczas „okazania” w C.H. i podnoszonych przez pokrzywdzonego wątpliwości co do sprawstwa oskarżonego, pomimo sprzecznych relacji świadków w tym zakresie;

e/ art. 167 k.p.k. poprzez zaniechanie przez Sąd zwrócenia się do właściwej jednostki Policji o udzielenie informacji czy na miejscu zdarzenia - w barze I. Z. zabezpieczone zostały dowody w postaci śladów krwi lub innych śladów biologicznych, śladów daktyloskopijnych, pomimo możliwości ich zgromadzenia podnoszonych przez świadka M. Ł.;

f/ art. 174 k.p.k. poprzez zaniechanie przesłuchania w charakterze świadka funkcjonariusza Policji P. G., autora notatki urzędowej z dnia 18 października 2011 r. (k. 15) i dokonanie w oparciu o powyższy dokument ustaleń faktycznych w sprawie, w sytuacji gdy w notatce zostało napisane, iż według oświadczenia złożonego przez pokrzywdzonego D. F. ujął on oskarżonego, co nie koresponduje z zeznaniami złożonymi w sprawie przez samego pokrzywdzonego jak również innych pracowników ochrony C.H., rzutując na wiarygodność przedstawionych przez nich relacji;

g/ art. 167 k.p.k. poprzez zaniechanie przez Sąd ustalenia czy miejsce zdarzenia czynu drugiego objęte pozostawało w chwili zdarzenia monitoringiem miejskim, monitoringiem Hotelu A., względnie zażądania nagrań z chwili zdarzenia;

h/ art. 167 k.p.k. w zw. z art. 177 k.p.k. poprzez zaniechanie przez Sąd przesłuchania w charakterze świadka lekarza podpisanego na karcie przyjęcia ambulatoryjnego SOR (k. 18-19) oraz lekarza A. M. - autorki opinii sądowo - lekarskiej z dnia 21 października 2011 r. nr BP/0714/11 (k. 40 - 40 verte) - na okoliczność oświadczeń składanych przez pokrzywdzonego D. F. co do okoliczności jego pobicia, deklarowanego przez pokrzywdzonego braku utraty przytomności, w sytuacji przedstawienia w powyższym zakresie przez pokrzywdzonego odmiennej relacji podczas przesłuchania przed Sądem, a co z tym związane okoliczności rzutujących na wiarygodność przedstawionych przez niego relacji;

i/ art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej w miejsce swobodnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego w sytuacji:

- przyznania waloru wiarygodności relacji przedstawionej przez pokrzywdzonego I. Z. jedynie w odniesieniu do pierwszych i drugich zeznań, nieprzyjęciu za wiarygodne zeznań w zakresie w jakim pokrzywdzony wykluczył aby przestępstwa na jego szkodę dokonał oskarżony i nie były wywierane na niego naciski w zakresie

zmiany zeznań, w sytuacji gdy pokrzywdzony wyjaśniał okoliczności dokonanego przez niego w C.H. rozpoznania oraz zaprzeczył, aby w jakikolwiek sposób namawiany był do zmiany zeznań, a relacja co do braku nacisków pozostaje w zgodzie z zeznaniami świadków A. Z. i F. H.;

- przyjęciu za wiarygodne zeznań I. Z. w zakresie w jakim sprawca zdarzenia miał posługiwać się „scyzorykiem” pomimo braku wskazania powyższego w pierwszych zeznaniach składanych przez pokrzywdzonego, jak również w relacji składanej przybyłym na miejsce zdarzenia funkcjonariuszom Policji;

- uznania za niewiarygodne zeznań F. H. złożonych przed Sądem w zakresie w jakim zaprzeczył, aby posiadał wiedzę co do nacisków wywieranych na I. Z. celem zmiany przez pokrzywdzonego zeznań i poczytywania „milczenia” świadka za uzasadnienie dla odmowy przyznania wiarygodności, w sytuacji wskazywania przez świadka okoliczności jego przesłuchania przez funkcjonariuszy Policji i sygnalizowanych trudności ze zrozumieniem pytań i udzieleniem adekwatnych odpowiedzi;

- przyznania waloru wiarygodności zeznaniom pokrzywdzonego D. F. i zeznaniom pozostałych przesłuchanych w sprawie pracowników ochrony pomimo wewnętrznych sprzeczności występujących w złożonych przez pokrzywdzonego zeznaniach, a także braku wzajemnej spójności i zgodności pomiędzy zeznaniami pokrzywdzonego a zeznaniami innych ochroniarzy, zwłaszcza w aspekcie zachowania się grupy, w której przemieszczał się oskarżony, przebiegu „pobicia” D. F.;

- uznaniu za nieistotne dla rozstrzygnięcia zeznań A. Z., w sytuacji gdy świadek stanowczo zaprzeczyła, aby wobec I. Z. formułowane były naciski celem zmiany przez niego zeznań;

j/ art. 4 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez uwzględnianie okoliczności przemawiających wyłącznie na niekorzyść oskarżonego - poczytanie niedookreślonych elementów wyjaśnień oskarżonego na jego niekorzyść, w sytuacji zaniechania przez Sąd wyjaśnienia podnoszonych przez niego okoliczności; poprzez przyjęcie konstrukcji „dorozumianego grożenia pokrzywdzonemu nożem” w sytuacji braku ustalenia czy demonstrowanie „scyzoryka” pokrzywdzony poczytywał w kategoriach groźby; poprzez domniemanie powstania u oskarżonego otarcia

naskórka w barze I. Z. pomimo braku badania ilustrującego charakter obrażenia, zabezpieczonych śladów biologicznych potwierdzających postawioną hipotezę;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mających wpływ na jego treść poprzez uznanie, iż oskarżony dopuścił się obydwu zarzucanych jemu czynów, w sytuacji, gdy oskarżonemu można przypisać odpowiedzialność wyłącznie w zakresie wzięcia udziału w bójce z pracownikami ochrony”.

W konkluzji obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Po rozpoznaniu apelacji m.in. obrońcy oskarżonego, Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 21 listopada 2013 r., utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego.

Rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego w całości zaskarżył kasacją obrońca skazanego P. J., który powyższemu wyrokowi zarzucił rażące naruszenie prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, tj.:

„1. art. 433 § 2 k.p.k. w z w. z art. 204 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 Ustawy z dnia 27 lipca 2001r.- Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn.: Dz. U. 2013 poz. 427) poprzez niedostrzeżenie przez sąd odwoławczy, iż w sprawie zostały spełnione przesłanki warunkujące konieczność przesłuchania pokrzywdzonego I. Z. oraz świadka F. H. w obecności tłumacza, w związku z niedostatecznym władaniem przez nich językiem polskim i podnoszeniem podczas przesłuchania przed sądem trudności związanych ze zrozumieniem kierowanych do nich pytań oraz formułowaniem odpowiedzi, zaznaczanych także przez przesłuchanych w sprawie funkcjonariuszy Policji;

2. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 177 k.p.k. poprzez niedostrzeżenie przez sąd II instancji uchybienia w postaci zaniechania przez sąd I instancji przesłuchania w charakterze świadków:

a/ funkcjonariuszy Policji – J. P. i Z. S., dokonujących przesłuchania świadka F. H. w zakresie jego wiedzy o zdarzeniu mającym miejsce w barze pokrzywdzonego I. Z. oraz nacisków jakie miały być wywierane na pokrzywdzonego, pomimo wyraźnego sygnalizowania przez świadka na rozprawie w dniu 17 kwietnia 2013 r.

okoliczności dokonanego przesłuchania oraz rozbieżności jego relacji z treścią sporządzonego protokołu (k. 353 verte-354);

b/ lekarza podpisanego na karcie przyjęcia ambulatoryjnego SOR (k. 18 - 19) oraz lekarza A. M., autorki opinii sądowo - lekarskiej z dnia 21 października 2011 r. nr BP/0714/11 (k. 40 - 40 verte), na okoliczność oświadczeń składanych przez pokrzywdzonego D. F. co do okoliczności jego pobicia, deklarowanego przez pokrzywdzonego braku utraty przytomności, w sytuacji przedstawienia w powyższym zakresie przez pokrzywdzonego odmiennej relacji podczas przesłuchania przed sądem, a co z tym związane okoliczności rzutujących na wiarygodność przedstawionych przez niego relacji;

3. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. poprzez niedostrzeżenie przez sąd II instancji uchybienia w postaci zaniechania przez sąd I instancji:

a/ zwrócenia się do właściwej jednostki Policji o udzielenie informacji czy na miejscu zdarzenia - w barze I. Z. zabezpieczone zostały dowody w postaci śladów krwi lub innych śladów biologicznych, śladów daktyloskopijnych, pomimo możliwości ich zgromadzenia podnoszonych przez świadka M. Ł.;

b/ zaniechanie ustalenia czy miejsce zdarzenia czynu drugiego objęte pozostawało w chwili zdarzenia monitoringiem miejskim, monitoringiem Hotelu A., a jeżeli tak to zażądanie nagrań z chwili zdarzenia;

4. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 174 k.p.k. poprzez niedostrzeżenie przez sąd II instancji uchybienia w postaci zaniechania przesłuchania w charakterze świadka funkcjonariusza Policji P. G., autora notatki urzędowej z dnia 18 października 2011 r. (k. 15) i dokonania w oparciu o powyższy dokument ustaleń faktycznych w sprawie, w sytuacji gdy w notatce zostało napisane, iż według oświadczenia złożonego przez pokrzywdzonego D. F. ujął on oskarżonego, co nie koresponduje z zeznaniami złożonymi w sprawie przez samego pokrzywdzonego, jak również innych pracowników ochrony C.H., rzutując na wiarygodność przedstawionych przez nich relacji;

5. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez niedostrzeżenie przez sąd II instancji dowolnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego w sytuacji:

a/ przyznania waloru wiarygodności relacji przedstawionej przez pokrzywdzonego I. Z. jedynie w odniesieniu do pierwszych i drugich zeznań, nieprzyjęciu za

wiarygodne zeznań w zakresie w jakim pokrzywdzony wykluczył aby przestępstwa na jego szkodę dokonał oskarżony i nie były wywierane na niego naciski w zakresie zmiany zeznań, w sytuacji gdy pokrzywdzony wyjaśniał okoliczności dokonanego przez niego w C.H. rozpoznania oraz zaprzeczył, aby w jakikolwiek sposób namawiany był do zmiany zeznań, a relacja co do braku nacisków pozostaje w zgodzie z zeznaniami świadków A. Z. i F. H.;

b/ przyjęcia za wiarygodne zeznań I. Z. w zakresie w jakim sprawca zdarzenia miał posługiwać się „syczorykiem” pomimo braku wskazania powyższego w pierwszych zeznaniach składanych przez pokrzywdzonego, jak również w relacji składanej przybyłym na miejsce zdarzenia funkcjonariuszom Policji;

c/ uznania za niewiarygodne zeznań F. H. złożonych przed sądem I instancji w zakresie w jakim zaprzeczył, aby posiadał wiedzę co do nacisków wywieranych na I. Z. celem zmiany przez pokrzywdzonego zeznań i poczytywania „milczenia” świadka za uzasadnienie dla odmowy przyznania wiarygodności, w sytuacji wskazywania przez świadka okoliczności jego przesłuchania przez funkcjonariuszy Policji i sygnalizowanych trudności ze zrozumieniem pytań i udzieleniem adekwatnych odpowiedzi;

d/ przyznania waloru wiarygodności zeznaniom pokrzywdzonego D. F. i zeznaniom pozostałych przesłuchanych w sprawie pracowników ochrony pomimo wewnętrznych sprzeczności występujących w złożonych przez pokrzywdzonego zeznaniach, a także braku wzajemnej spójności i zgodności pomiędzy zeznaniami pokrzywdzonego a zeznaniami innych ochroniarzy, zwłaszcza w aspekcie zachowania się grupy, w której przemieszczał się oskarżony, przebiegu „pobicia” D. F.

W następstwie tych zarzutów obrońca wniósł o uchylenie wyroku Sądu II instancji oraz wyroku sądu I instancji i przekazanie spawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W pisemnej odpowiedzi na kasację, prokurator wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Zgodnie z art. 519 k.p.k., kasacja może być wniesiona od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie, a zarzuty kasacyjne nie mogą wprost kwestionować ustaleń faktycznych, bowiem kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa (art. 523 § 1 k.p.k.).

Wbrew twierdzeniom obrońcy skazanego P. J. i treści wszystkich zarzutów kasacji, Sąd Apelacyjny stosując się do nakazu wyrażonego w art. 433 § 2 k.p.k., rozpoznał, a w uzasadnieniu orzeczenia, zgodnie z wymogiem określonym w art. 457 § 3 k.p.k., podał dłaczego uznał zarzuty podniesione w apelacji za niezasadne i w tym zakresie zainteresowane strony należy odesłać do lektury uzasadnienia. Wskazać należy, iż autor kasacji nie stawia Sądowi Odwoławczemu zarzutu nie rozważenia wszystkich stawianych w apelacji wniosków i zarzutów, ale podnosi, że Sąd ten nie dostrzegając uchybień Sądu I instancji utrzymał w mocy zaskarżony wyrok. Lektura uzasadnienia zdaje się nie potwierdzać tych zarzutów.

Bezpodstawny jest zarzut z pkt 1 kasacji (tożsamy z zarzutem z pkt 1a i b apelacji), do którego Sąd Apelacyjny odniósł się na str. 8 i następnych swojego uzasadnienia, podkreślając, iż zarówno w toku postępowania przygotowawczego, jak i na rozprawie głównej kwestię znajomości przez pokrzywdzonego I. Z., jak i F. H. języka polskiego wyjaśniono. Z zeznań I. Z. wynika, że od 5 lat mieszka w Polsce i 2 lat uczył się języka polskiego, posługuje się także językiem polskim (protokół rozprawy głównej z dnia 24 czerwca 2013 r., k. 390, tom III). Drugi ze wskazanych świadków oświadczył na rozprawie w dniu 17 kwietnia 2013 r., że także posługuje się językiem polskim, zaś w Polsce przebywa od 7 lat. (k. 353 tom I akt sądowych). Sąd I instancji nie tylko dostrzegł różnice w ich zeznaniach złożonych w toku całego procesu, co podniósł Sąd Apelacyjny, ale poddał te zeznania gruntownej i rzetelnej ocenie w pisemnych motywach rozstrzygnięcia, także w zakresie, w jakim Sąd Okręgowy poddał analizie powody zmiany zeznań przez pokrzywdzonego I. Z. oraz świadka F. H., jak i dokonany wybór, jako wiarygodnych tych zeznań, które zostały złożone bezpośrednio po zdarzeniu.

Jak podkreślił Sąd Odwoławczy, zeznania świadków: [...] złożone na rozprawie w dniu 17 kwietnia 2013r. (k. 349v - 353 tom III) niezbicie dowodzą tego, że pokrzywdzony I. Z., tuż po zdarzeniu, bez cienia wątpliwości rozpoznał

skazanego jako sprawcę napadu. W chwili zdarzenia skazany stał przed pokrzywdzonym i podjął wobec niego jednoznaczne w treści działania. Późniejsza zmiana zeznań pokrzywdzonego zupełnie nie przekonuje, co jednoznacznie wykazał Sąd I Instancji. Nie ma w szczególności przesłanek do przyjęcia, że pokrzywdzony ten pomylił się co do osoby sprawcy, czy też aby był w nieprawidłowy, „sugerujący” sposób przesłuchany we wstępnej fazie postępowania. Także treść zeznań żony pokrzywdzonego - świadka A. Z. - dokonanej oceny nie może zmienić, albowiem, zadaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy dokonał kompleksowej i krytycznej analizy wszystkich relacji I. Z. Nie ma postaw do zasadnego twierdzenia, że pokrzywdzony miał jakiegokolwiek powody do bezpodstawnego obciążenia skazanego P. J., wcześniej go praktycznie nie znał i zdał jedynie relację z tego, co faktycznie zdarzyło się w jego barze „K.” krytycznego dnia. W tym zakresie nie sposób skutecznie stawiać zarzutu obrazy art. 7 k.p.k. (zarzut z pkt 5 kasacji powtórzony z pkt 1i apelacji), w sytuacji, gdy Sąd odwoławczy nie dokonywał samodzielnych ustaleń faktycznych, nie oceniał także na nowo zgromadzonego materiału dowodowego, a zatem nie mógł w sprawie obrazić wskazanego przepisu.

Także zarzuty z pkt 2, 3 i 4 kasacji zostały przez obrońcę powtórzone z apelacji (odpowiednio pkt 1c, h, e, g oraz pkt 1f. Odnosząc się do tych zarzutów Sąd odwoławczy podkreślił, że zadaniem organu procesowego nie jest przeprowadzanie wszelkich możliwych w sprawie dowodów, w tym przesłuchiwanie wszystkich osób, które ze względu na podjęte czynności zawodowe miały określoną styczność z pokrzywdzonymi, interweniującymi funkcjonariuszami określonych służb, czy miejscem zdarzenia. Sąd nie ma przecież za zadanie „mnożyć w nieskończoność bytów procesowych w sprawie”, tym bardziej, gdy strony w toku przewodu sądowego nie zgłaszają żadnych wniosków dowodowych na kilku terminach rozprawy. Jednocześnie Sąd przywołał stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym, dowody dopuszcza się celem udowodnienia konkretnych okoliczności, a nie celem ustalenia, czy przypadkiem nie okażą się one przydatne w postępowaniu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2004 r., II KK 330/03, Lex nr 126665).

Na koniec należy zauważyć, że sposób redakcji zarzutów kasacyjnych, tj. przepisanie zarzutów apelacyjnych i opatrzenie ich dodatkowo twierdzeniem o rzekomej obrazie art. 433 § 2 k.p.k., w świetle treści uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego, pozwala na konkluzję, że istotą kasacji nie jest w rzeczywistości wskazywanie na zaistniałą obrazę prawa procesowego, lecz kontestowanie rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji i poszukiwanie w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, niedopuszczalnej przecież, trzeciej instancji.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.